

JAK a PROČ se vlastně učí děti ve Lhotě?

Proč jste školu založili?

Školu založilo sedm rodin, které se shodly na tom, že jejich cílem i cestou je být spokojenými lidmi. Tyto rodiny chtěly nejen pro své děti vytvořit školní prostředí, které jim bude pomáhat v nalezení jejich vlastního způsobu života, který je v budoucnu bude těšit a naplňovat. A právě Montessori pedagogika, kterou se ve škole řídíme, nabízí prostředí umožňující naplňovat potenciál dětí. Doktorka Maria Montessori byla výbornou pozorovatelkou dětí a zjistila tak, že děti se nejlépe učí v připraveném prostředí, které je vybaveno materiály odpovídajícími jejich vývoji. Získávají tak zkušenosti, které přispívají k poznání vlastních zájmů a rozvoji nezávislosti. Děti a dospívající se u nás naučí vše, co by na daném stupni měli zvládnout. Rozdíl je v přístupu učitelů a ve způsobu učení. Záleží nám nejen na znalostech, ale také na rozvoji osobnosti každého dítěte.

Jak vypadá běžný den?

Děti pracují v průběhu celého dne, nejsou omezovány zvoněním, krátkou pauzu si udělají právě tehdy, když ji potřebují. Na základě pozorování zralosti jednotlivých dětí učitel (u nás mu říkáme průvodce) dává individuální nebo skupinové lekce z oblasti českého jazyka, matematiky, geometrie, biologie, dějepisu, zeměpisu, hudby a výtvarného umění. Po ukončení práce děti zhodnotí, co se naučily. Díky tomu se naučí odhadnout svoje schopnosti. Od první třídy se děti učí anglický jazyk.

Kolik dětí je ve třídě?

Naše třídy jsou věkově smíšené a říkáme jim trojročí. V prvním trojročí pracují společně prvňáci, druháci a třetáci, druhé trojročí tvoří čtvrtý až šestý ročník a třetí trojročí navštěvují dospívající od sedmé do deváté třídy. V každém trojročí je mezi 25 až 30 žáky. Žáci nejsou omezeni pouze na učivo svého ročníku, ale mohou se připojovat ke starším i mladším spolužákům. Učí se nápodobou. Učí se říci si o pomoc a přijímat ji, pokud ji potřebují, a s laskavostí pomáhat méně zkušeným dětem. Dospělí ve třídě mají úlohu průvodců: prezentují dětem učivo pomocí didaktických pomůcek nebo příběhů a kladou jim otázky, které je vedou k zamyšlení. Žáci si společně s průvodci tvoří plán své práce a učí se organizovat si čas. Navštěvují odborníky, zpracovávají projekty, spolupracují.

Máte ve škole stejné předměty jako na jiných školách?

Výuka v naší škole není rozdělena na předměty, i když obsah učiva je přibližně stejný jako v běžné škole. Způsob učení je ale odlišný: obory se vzájemně prolínají a jsou obohacovány exkurzemi, debatami s odborníky a výlety do přírody s cílem vnímat, že náš život je ovlivňován historickým kontextem, zeměpisnou a geo-politickou polohou, kulturou sociálních skupin, emocionálním a mentálním nastavením lidí kolem nás, a že jsme společně s dalšími lidmi a vším na planetě jeden vzájemně se ovlivňující a nedělitelný celek.

Dostávají děti známky?

Jsem toho názoru, že děti, které se učí pro známky, vyvíjejí mnohem menší snahu udělat něco navíc ze strachu, aby nechybovaly. Proto u nás děti dostávají slovní hodnocení. Zároveň vedeme děti během celého školního roku k tomu, aby dokázaly ohodnotit samy sebe. Důležitá je pro nás práce s chybou. Žáci nejsou za chyby trestáni nebo záporně hodnoceni, ale má jim být ukazatelem toho, co ještě je třeba procvičit či zopakovat. Díky tomu může být dítě tvořivé bez strachu ze selhání.

O Montessori školách se často říká, že si v nich děti můžou dělat, co chtějí. Jak je to u vás?

Svobodná volba je u nás ve škole velmi důležitá, ale také je třeba říct, že musí jít vždy ruku v ruce se zodpovědností. Konkrétně to vypadá například tak, že s rostoucí odpovědností za své výkony si děti mohou volit, u kterého stolu se budou učit a s kým, nebo zda si práci vezmou na koberec, a kdy v rámci dohodnutého časového rámce splní úlohu, ke které se zavázaly. Na tyto dovednosti se zaměřujeme celý první stupeň základní školy. Tento nácvik pomáhá dětem najít vlastní strategii sebedisciplíny a schopnost sebereflexe. Děti dostávají tím víc věcí na výběr, čím jsou schopnější řídit sebe sama.

Musí děti sedět během vyučování v lavicích?

Lavice u nás ve škole máme, ale děti se mohou po třídě v době vyučování pohybovat zcela volně. V rámci dohodnutého termínu se mohou samostatně rozhodnout, kdy a kde splní jaký úkol. Tím jsou ale také vystaveny nutnosti naučit se organizovat si práci i čas, což je důležitá dovednost také do jejich budoucích životů. Řada studií již prokázala, že děti se učí mnohem snáze, pokud mohou zapojovat více smyslů, včetně hmatu. A toho právě u nás ve škole využíváme. Pro vytvoření konkrétních představ mají děti k dispozici pomůcky, se kterými mohou manipulovat a které jim umožní pochopit abstraktní koncepty jako např. zlomky, odmocniny, pohyb Slunce kolem Země apod.

Jste soukromá škola. Rodiče tedy za povinnou školní docházku platí?

Naše škola je zapsána v rejstříku škol MŠMT a platí pro nás stejná pravidla jako pro veřejné školy. Na provoz školy tedy stejně jako ty veřejné dostáváme ze státního rozpočtu dotaci – částka je však nižší. Rozpočet proto dokrýváme školným – 2.500 Kč/měsíčně po dobu 10 měsíců.

Škola letos zahájila svůj čtvrtý školní rok. Jak byste shrnula dobu od založení doted?

Byla to doba velmi náročná, ale přinesla své ovoce. Bylo třeba vybudovat dostatečné zázemí pro žáky i průvodce, bylo třeba najít dostatek vhodných učitelů, kteří byli schopni a ochotni vést děti k tomu, aby se ve škole věnovaly věcem, které je naplňují a zajímají. Byla a stále to je velká výzva vytvořit prostředí, kde má názor každého váhu a kde vládne pohodová atmosféra. Jsem velmi vděčná za pomoc všech kolem naší školy, rodičům, ale i širší komunitě včetně obyvatel Lhoty, kteří nám fandí. A jsem vděčná doktorce Marii Montessori, která nám svým odkazem neustále ukazuje cestu, když se ocitneme ve slepé uličce. Uvědomila jsem si, že Montessori cesta je „pomoc životu“, podpora potenciálu člověka od narození až po dospělost, rozvoj celé bytosti po stránce intelektuální, emocionální i duchovní. A naším úkolem je připravit v ZŠ Labyrint právě takové prostředí, aby každé dítě na jeho cestě školním životem podporovalo a provázelo.

Koncept výuky ZŠ Labyrint Lhota odkrývá v rozhovoru ředitelka Veronika Kotůlková.